

دکتر مهتم قمشيان

پژوهشگر فرهنگ
پژوهشگر مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی
و همکار در اندیشکده مطالعات آمریکا

معرفی کتاب

کنکاشی در لایه های اجتماعی افول آمریکا

مروری بر کتاب «گسست اجتماعی و افول دموکراسی آمریکایی؛ پایان قرارداد اجتماعی»

در این نوشتار، سعی کردیم به معرفی کتابی بپردازیم که به موضوع گسست های اجتماعی و افول دموکراسی آمریکایی می پردازد؛ یعنی **Social Fragmentation and the Decline of American Democracy; The End of the Social Contract** که توسط رابرت دنتون^۱ و بنیامین ووت^۲ در سال ۲۰۱۷، به نگارش درآمده است.

این کتاب پس از پیشگفتار - که به اموری نظیر معرفی و تقدیر از نویسندگان کتاب می پردازد - بلافاصله وارد بحث شده و عنوان «یک ملت جدا از هم و خودمحور»

تمرکز بر منافع شخصی ارزیابی کرده و تهدیدی برای حیات اجتماعی و سیاسی آمریکا می داند. فصل سوم نیز با محوریت «تغییر نسلی و ارزش های اجتماعی»^۳ در ادامه روانشناسی اجتماعی جامعه آمریکا، موضوع تغییر نسلی و به تبع آن، تغییرات فرهنگی و ارزشی این نسل را مدنظر قرار داده و اذعان می دارد که ارزش های بنیادین تفکر سیاسی آمریکا نظیر دموکراسی در نسل جدید، از بین رفته است. به طور کلی نظر نویسندگان کتاب آن است که هر چه جلوتر رفته ایم، پرداختن به مسائل سیاسی و مشارکت سیاسی شهروندان - که یکی از اصول دموکراسی است - تضعیف شده است.

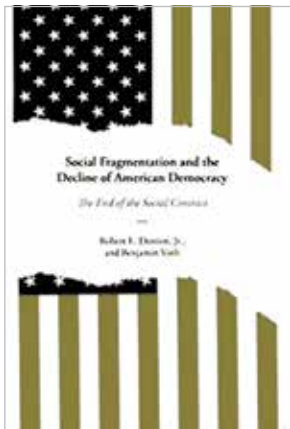
یک ایالات متحده و نه بیشتر!^۳ را برای فصل اول خود برمیگزیند. در این فصل، با نگاهی تاریخی به موضوع همبستگی اجتماعی در جامعه آمریکا پرداخته و دلایل فردگرایانه شدن و خودمحوری آمریکاییان را توضیح می دهد. در ابتدای فصل دوم که با عنوان «دموکراسی و قرارداد اجتماعی: دستوراتی برای آزادی و برابری»^۴، نام گذاری شده است، به تبیین مفهوم قرارداد اجتماعی از منظر علوم اجتماعی و علوم سیاسی می پردازد و آن را نوعی توافق جمعی بر خیر و منفعت عمومی قلمداد می کند. سپس با تبیین شرایط روز جامعه آمریکا و روانشناسی اجتماعی مردم، آن را برخلاف توجه به خیر عمومی و

3 - A Divided and Selfish Nation: A United States of America No More

4 - Democracy and the "Social Contract": Prescription for Freedom and Equality

1 - Robert E. Denton, Jr.

2 - Benjamin Voth

بر آتش فردگرایی و خودمحوری دمیده می شود.

فصل هشتم^{۱۰} کتاب، به بیان راهکارهایی در راستای بهبود این وضعیت پرداخته و فصل نهم^{۱۱} و پایانی نیز، نوعی آینده نگاری از وضعیت همبستگی اجتماعی در آمریکا را ارائه می دهد و ابراز می دارد که در صورت ادامه روند کنونی، گسست اجتماعی هرروز بیشتر شده و حیات جامعه را به خطر می اندازد.

مطالعه این کتاب از آنجا که در بردارنده محتوای تاریخی، فکری- فلسفی و روانشناسی- اجتماعی مردم آمریکا است، شناختی جدید از این کشور به خواننده ارائه داده و به همین دلیل، مطالعه آن به علاقه مندان حوزه مطالعات آمریکا توصیه می شود.

فصل ششم این کتاب^۸، عنوانی تمسخرآمیز را با بهره گیری از آرایه ادبی جناس انتخاب کرده که در آن، به جای واژه Democracy از واژه مقطع «De-mock-racy» بهره گرفته است. Mock در زبان انگلیسی به معنای تمسخر است و Wrecking Ball نیز به معنای «توپ مجاله»؛ بنابراین، طبیعی خواهد بود در فصلی که این گونه نام گذاری شده است، خوانشی تمسخرآمیز از دموکراسی در آمریکا صورت گیرد. اوج این خوانش نیز مربوط به انتخاب دونالد ترامپ در انتخابات سال ۲۰۱۶ است.

فصل هفتم کتاب^۹ به مبارزات فکری و میدانی افرادی چون مالکوم ایکس می پردازد که در مقابل جداسازی شهروندان از یکدیگر، به بهانه های واهی نظیر رنگ پوست و غیره قیام کرده اند. نویسندگان در این فصل، سابقه تاریخی جداسازی مردم از یکدیگر را در تاریخ سیاست گذاری های دولت آمریکا بیان می کنند تا به این نتیجه برسند که موضوع گسست اجتماعی در آمریکا، همواره تابعی از سیاست های رسمی دولت آن بوده است؛ چه زمانی که به صورت مستقیم این جداسازی اتفاق می افتاد و چه اکنون که با سیاست های اقتصادی، فرهنگی و رسانه ای به صورت غیرمستقیم،

در فصل چهارم با عنوان «فرهنگ پست مدرن و دلالت های سیاسی»^۶ تبیینی تئوریک از آنچه در فصل قبل توضیح داده شده، آمده است. تئوری حاکم بر این فصل، پست مدرنیسم و دلالت های ناظر بر بی معنایی، بی تعینی، بی هویتی و نسبی گرایی است که خود بر همبستگی اجتماعی و مشارکت مردم در امور سیاسی، مؤثر بوده است و از آن می کاهد.

فصل پنجم با عنوان «مسموم سازی جامعه آمریکا»^۷ به دنبال کشف عوامل و نهادهایی است که همبستگی اجتماعی را در این جامعه، به صورتی سیستماتیک کاهش می دهند. تأثیرات فلسفی انقلاب فرانسه در بحث فردگرایی، تأکید بر حقوق شهروندی که خود نوعی از خودمحوری و فردگرایی را به دنبال دارد، تحصیلات دانشگاهی که انسان را درگیر رشد فردی می کند، سکوت کلیسا در مقابل بحران ها و مسائل اجتماعی، رسانه ها و روزنامه نگاران که عملاً حزبی عمل کرده و جامعه را دو قطبی می کنند، عملکرد ضد اخلاقی هالیوود و همچنین، شیوه حکومت داری دولت فدرال- که در آن، همه شهروندان را مقروض بانک ها می کند- از جمله این عوامل مؤثر بر کاهش همبستگی اجتماعی هستند.

10- What Can We Do? An American Renaissance Predicated on Communicative Idealism
11- The Practice of Politics Today and the Greater Tomorrow

8- De-mock-racy: Comic Framing as Political Wrecking Ball
9- Making Black Lives Matter Today

6- The Postmodern Culture and Political Implications
7- The Epistemological Poisoning of America